

वेदानां मातरं पश्य मत्स्यां देवीं सरस्वतीं । ध्रुवश्च ज्योतिषां श्रेष्ठं पश्य नारद खेचरं ।
 अन्नाधरान् समुद्रांश्च सरांसि सरितस्तथा । मूर्त्तिमतः पितृगणांश्चतुरः पश्य सत्तम ।
 त्रीशैवेमान् गुणान् पश्य मत्स्यान् मूर्त्तिविवर्जितान् । देवकार्यादपि मुने पितृकार्यं विशिष्यते ।
 देवानाञ्च पितृणाञ्च पिता ह्येकोऽहमादितः । अहं हयगिरा भूत्वा समुद्रे पश्चिमोत्तरे ।
 पिबामि सुज्जतं हव्यं कथञ्च श्रद्धयान्वितं । मया सृष्टः पुरा ब्रह्मा मां यज्ञमयजत् स्वयं ।
 ततस्तस्मिन् वरान् प्रीतो दत्तवानस्यनुत्तमान् । मत्पुत्रत्वञ्च कल्पादौ लोकाध्यक्षत्वमेव च ।
 अहङ्कारकृतञ्चैव नामपर्यायवाचकं । त्वया कृताञ्च मर्यादां नातिक्रंस्यति कश्चन ।
 त्वञ्चैव वरदो ब्रह्मन् वरेष्पूनां भविष्यसि । सुरामुरगणानाञ्च क्षुधीणाञ्च तपोधन ।
 पितृणाञ्च महाभाग सततं संश्रितव्रत । विविधानाञ्च भूतानां त्वमुपास्यो भविष्यसि ।
 प्रादुर्भावगतश्चाहं सुरकार्येषु नित्यदा । अनुशास्यस्त्वया ब्रह्मन्नियोज्यश्च सुतो यथा ।
 एतांश्चान्यांश्च रुचिरान् ब्रह्मणेऽमिततेजसे । अहं दत्त्वा वरान् प्रीतो निवृत्तिपरमोऽभवं ।
 निर्व्वाणं सर्वधर्माणां निवृत्तिः परमा सृता । तस्मान्निवृत्तिमापन्नश्चरेत् सर्वाङ्गनिवृत्तः ।
 विद्यासहायवन्तश्च आदित्यस्य समाहितं । कपिलं प्राञ्जराचार्याः साङ्ख्यनिश्चितनिश्चयाः ।
 हिरण्यगर्भो भगवानेष कुन्दसि सुष्टुतः । सोऽहं योगरतिर्ब्रह्मन् योगशास्त्रेषु शब्दितः ।
 एषोऽहं व्यक्तिमागत्य तिष्ठामि दिवि शश्वतः । ततो युगसहस्रान्ते संहरिष्ये जगत्पुनः ।
 कृत्वा मत्स्यानि भूतानि स्थावराणि चराणि च । एकाको विद्यया साङ्ख्यं विहरिष्ये जगत्पुनः ।
 ततो भूयो जगत् सर्वं करिष्यामीह विद्यया । अस्मन्मूर्त्तिश्चतुर्थी या साऽसृजच्छेषमव्ययं ।
 स हि सङ्कर्षणः प्रोक्तः प्रद्युम्नं सोऽप्यजीजनत् । प्रद्युम्नादनिरुद्धोऽहं सर्गो मम पुनः पुनः ।
 अनिरुद्धात्तया ब्रह्मा तन्नाभिकमलोद्भवः । ब्रह्मणः सर्वभूतानि चराणि स्थावराणि च ।
 एतां सृष्टिं विजानीहि कल्पादिषु पुनः पुनः । यथा सूर्यस्य गगणादुदयास्तमने इह ।
 नष्टे पुनर्बलात् काल आनयत्यमितद्युतिः । तथाबलादहं पृथ्वीं सर्वभूतहिताय वै ।
 सत्त्वैराक्रान्तसर्वाङ्गां नष्टां सागरमेखलां । आनयिष्यामि स्वस्थानं वाराहं रूपमास्थितः ।
 हिरण्याख्यं बधिष्यामि दैतेयं बलगर्वितं । नारसिंहं वपुः कृत्वा हिरण्यकशिपुं पुनः ।
 सुरकार्यं हनिष्यामि यज्ञघ्नं दितिनन्दनं । विरोचनस्य बलवान् बलिः पुत्रो महामुरः ।
 अवध्यः सर्वलोकानां सदेवासुररक्षसां । भविष्यति सशक्रश्च स्वराज्याचारयिष्यति ।
 त्रैलोक्येऽपहृते तेन विमुखे च शचीपतौ । अदित्यां द्वादशादित्यः सम्भविष्यामि कश्यपात् ।
 ततो राज्यं प्रदास्यामि शक्रायामिततेजसे । देवताः स्थापयिष्यामि स्त्रेषु स्थानेषु नारद ।
 बलिञ्चैव करिष्यामि पातालतलवासिनं । दानवश्च बलिं श्रेष्ठमबध्यं सर्वदैवतैः ।
 त्रेतायुगे भविष्यामि रामो भृगुकुलोदहः । चक्षुष्योत्सादयिष्यामि समुद्रबलवाहनः ।
 सन्ध्यांशे समनुप्राप्ते त्रेतायां द्वापरस्य च । अहं दाशरथी रामो भविष्यामि जगत्पतिः ।

१९८९

१९९०

१९९१

१९९२

१९९३

१९९४